

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 98. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914 április 30.

A trónbeszéd.

A delegáció tegnapi tisztelgése alkalmából Ferencz Ferdinánd trónörökös a következő trónbeszédet intézte ugy a magyar, mint az osztrák delegátusokhoz:

— Ő császári és apostoli királyi felsége azzal a kitüntető megbízással méltóztatott megtisztelni, hogy legmagasabb személyét a mai napon képviseljem.

Öszinte meglepéssel vettem felséges uralkodónk fenkölt személye iránti hűségök és ragaszkodásuk biztosítását és nem fogom elmulasztani hódolatukat ő felsége előtt tolmácsolni.

Az országos bizottságok legutóbbi ülésének óta a nemzetközi helyzet feszültségében újabb lényeges enyhülés állott be.

Ő felsége kormánya a legszorosabb érintkezésben szövetségeseinkkel arra törekszik, hogy az összes kabinetekkel lehetőleg bizalomteljes viszonyt ápolva az európai béke főtartásában és megszilárdításában közreműködjenek.

Vilmos albán fejedelem trónralépése biztosítékot nyújt az új fejedelemség kedvező fejlődéséhez.

A fenséges uralkodót ő császári és apostoli királyi Felségének legjobb kívánatai kísérik békés, kulturális munkájában.

A hadsereg szükséglete a rendes keretek közt mozog.

Tekintettel arra a gyors haladásra, mely az összes államok hajóhadának fejlődésében mutatkozik, haditengerészetünk további fejlesztésére nagyobb hitel igénybevétele vált elkerülhetetlenné.

Az új boszniai és hercegovinai vasutak építésének megkezdésével elodázhatatlan hadászati és közgazdasági szükségletek nyerne kielégítést.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben megbizni méltóztatott, hogy Önöknek teljes bizalmát fejezzem ki mindenkor tanusított alázatosságukhoz és hazafias buzgalmunkhoz s midőn önöket a legszivebben üdvözlöm, egyuttal munkálkodásukhoz legjobb sikert kívánok.

A delegációk fogadtatása.

Szokatlanul élénk ünnepség volt tegnap délelőtt a budai királyi várban és környékén. A magyar és osztrák delegátusok járultak a királyi Felségét helyettesítő trónörökös elé.

Ferenc Ferdinánd trónörökös ezuttal alig pár órát töltött a magyar fővárosban. Korán reggel érkezett s minden nagyobb feltűnés nélkül vonult be a magyar királyi mesésen szép várakába. Csupán néhány száz főre menő kíváncsi nézte végig a magyar trón várományosának érkezését.

Később azonban óriási közönség vonult fel Budavarába, hogy a delegáció tagjainak felvonulását lássa.

Előbb, téltiz órákor, az osztrák delegátusokat fogadta a trónörökös. Felvonulásuk nagy csaldása volt a csillogáshoz szokott magyar szemnek. Jöttek kétlovas és egylovas bérkocsikon, volt, a ki bérautón és volt, a ki gyalog. Feltűnően sok volt közöttük az uniformis, de csaknem annyi a jó, öreg Ferenc József-kabát, sőt Mistütz delegátus ur, a Zillerthal képviselője — tiroli népviseletben tisztelgett a fenséges urnál.

A magyarok kivonulása, persze, már sokkal különb volt, csillogó értékben gazda-

gabb, festői színben pompázóbb. A kormánypárti delegátusok, kivétel nélkül magyar díszben, karddal az országháza egyik delegációs termének a vesztibüljében gyülekeztek. Már fél tíz órákor megérkezett Zichy Agost gróf, majd Lukács László érkezett, azután sorban Beöthy László, Papp Géza báró, Teleki Sándor gróf és a többiek mind, hiánytalanul, képviselőházi és főrendiházi delegátusok egyaránt.

A felsőbb klérus Szmrecsányi Lajos egri érsek képviselte vörös talárjában. Az ellenzéki delegátusok közül egy sem ment el a Házba s közülök csak négyen mentek el a trónbeszéd meghallgatására és lakásukról hajtottak föl a várba. A négy ellenzéki delegátus: Károlyi Mihály gróf, Rakovszky István, Rakovszky Béla és Hadik Béla gróf.

Háromnegyed tíz órákor az országházban összegyűlt delegátusok bevonultak a magyar delegáció termébe, ahol Zichy Agost gróf fölolvasta a trónörököshöz intézendő beszédet, melyet a jelenvoltak megjegyzés nélkül tudomásul vettek.

Tíz órákor aztán autókra és pompás magánfogatokra ültek a magyar delegátusok és a díszes sereg, mely ugy csillogott a napfényben, mint egy vértesszerep, az Erzsébet-hídon át fölvonult Budára.

A közönséget, mely autón, kocsin utána ment a díszes menetnek, a Vár Szent Györgytéri kapuig engedték. Itt rendőrök kordonja állott, bent a Várban pedig a 70. gyalogezred díszőrsége fogadta a delegátusokat.

Az osztrák delegátusok negyedtizenegyor, a magyarok pedig háromnegyed tizenegyor hagyták el a Várat.

A trónörökös megérkezése.

Ferenc Ferdinánd királyi herceg trónörökös reggel 6 óra 25 perckor a keleti pályaudvaron Budapestre érkezett. A trónörökös felhajtattott a királyi palotába, ahol Pálffy Miklós herceg magyarországi udvarnagy, Nepalleck Vilmos Frigyes udvari tanácsos, udvari szertartási igazgató és Róth Alajos várkapitány jelentek meg fogadására. Az üdvözlés után a trónörökös visszavonult a palota krisztinavárosi kaszárnyájában berendezett lakóosztályába.

Mindennemű szörme és ruhane-
neműek megóvására, moly-
karak ellen csakis a valódi
petek ellen is; kellemes illatánál fogva szekrényekben is alkalmazható.

Mirt-molyirtó keveréket használjuk,
mely a legbiztosabban
ható szer még a moly-
petek ellen is; kellemes illatánál fogva szekrényekben is alkalmazható.

Ugyszinte raktáron vannak és legolcsóbban kaphatók, Weinreich-
féle molyalther, mof, Bagaria papir, szagtalan molyirtó gyö-
zér, Tarmalir, Naphtalin, Terpetinszesz, Pacsuli és Kamphor.

Farkas István
Apolló drogeriájában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.
Telefon 13 02. Telefon 13-02.

Az osztrák delegáció.

A delegációkat őfelsége képviselőjében Ferenc Ferdinánd királyi herceg fogadta a királyi palotában. Előbb az osztrák delegáció tagjai jelentek meg, akik a királyi várak szertartási helyiségeinek felhártermében gyülekeztek össze tíz órára. Innen Pálffy Miklós herceg magyarországi udvarnagya és Nepalleck udvari szertartási igazgató vezetésével a kihallgatási terembe vonultak és a trón előtt félkörben sorakoztak.

Lanckoronski gróf főkamarmester ezután jelentést tett Ferenc Ferdinánd királyi hercegnek, aki belépett a kihallgatási terembe s az emelvényre ment, ahol megállott a trónszék előtt.

Erre Sylva-Taroucca gróf elnök a delegáció tagjai előtt állva beszédet intézett őfenségéhez. A beszédre a trónörökös felolvasta a trónbeszédet.

A magyar delegáció.

Féltizenegy órakor ment végbe a magyar delegáció tagjainak ünnepies fogadtatása. A fogadtatás alkalmával a kihallgatási teremben a trónemelvén balsarkánál Tisza István gróf miniszterelnök foglalt helyet; megjelentek továbbá a közös miniszterek, Festetics Vilmos gróf magyar királyi főkamarmester, a testőrség kapitányai és a trónörökös főudvarmestere. A magyar delegátusok is a szertartási helyiségnek fehér termében gyűltek össze s Pálffy Miklós herceg magyarországi udvarnagya és Nepalleck udvari szertartási főigazgató vezetésével vonultak be a kihallgatási terembe.

A trón előtt félkörben álló delegátusok élén Zichy Ágost gróf elnök a következő beszédet intézte a trónörököshöz:

— Császári és királyi Fenség!

Mély megilletődéssel értesültünk koronás apostoli királyunk gyengélkedéséről, mely megakadályozta eljövételét, s midőn ezennel őfelsége magas trónja előtt megjelentünk, hogy annak számolyához alattvalói hódolatunk és tántoríthatatlan hűségünk kifejezését lerakjuk, mindenekelőtt hódolatteljesen arra kérjük császári és királyi fenségedet, hogy e hódolatunk tolmácsa lenni kegyeskedjék, kifejezve legbensőbb érzelmeinket koronás királyunk magas hogyléte iránt s lelkünk forró óhaját, hogy mielőbb friss erőben és egészségben láthassuk viszont édes hazánkban.

Az országos bizottság ülészekai gyors egymásutánban követik egymást s most is hűségesen és lelkiismeretesen fogjuk tárgyalni azon előterjesztéseket, melyeket őfelsége közös miniszteriuma elének terjeszt. S habár mély aggodalommal tölt el az adózó polgárok súlyos anyagi helyzete, nem fogunk megfélemlíteni arról, a mivel országunk hatalmi állásának és a trón tekintélyének tartozunk.

A politikai látóhatár, mely folyton ébrentartja aggodalmainkat, nyugodtabb színekben tárul föl előttünk. A véres háborúk és ádáz harcok, melyek a Balkán félszigeten dühöngtek, lecsendesedtek s lassanként az a remény virrad föl, hogy a Balkán népei ki fogják használni az áldásokat, melyeket esakís tartós béke nyújthat neki. S ha itt ott lobbannak is föl nemzetiségi összecsapások, mégis megnyugtatót kell merítenünk az egyöntetű jóindulatból, amelyet Európa minden állama a Balkán országai irányában

tanusít. Megnyugtást a jó viszonyból, mely monarkiánk és Európa többi államai közt létezik s azon szilárd összetartásból, mely a hármasszövetség alapját képezi.

A szövetséges társak hű magaviselete s ama baráti látogatások, melyekkel a német birodalom császára őfelsége királyunkat fölkeresi, mind megannyi megnyilvánulásai a békeszeretnek és összetartásnak, melyek jótékonyan és csillapítólag hatnak kedélyeinkre.

Hálattal szívvel és lelkesedéssel tekintünk tehát föl apostoli királyunk magasztos személyére, aki a legsúlyosabb viszonyok közt képes volt nekünk a békét föntartani. Ezt a békeszeretetet a világtörténelem fogja megörökíteni; ez sugározza át egész diadur uralkodását s ez találjon visszhangra minden alattvalója keblében.

Adja az ég, hogy őfelsége királyunk áldásos uralkodásával még számos éven át boldogítsa hű népét.

És most hazafias érzelmektől áthatva, hódolatteljesen üdvözljük császári és királyi fenségedet s kifejezést adva hazaszeretetünknek és a trón iránt való hűségnek, szívünk mélyéből éltetjük!

Ferenc Ferdinánd királyi herceg válaszul ugyanazt a beszédet olvasta föl, amelylyel az osztrák delegáció elnökének üdvözlőbeszédére válaszolt. A trónbeszédet lapunk élén közöljük.

Utána a trónörökös visszavonult a belső termekbe.

A király meggyógyul.

Bécs, ápril 29.

Schönbrunnból nagyon kedvező hírek érkeznek. A király pompásan töltötte az éjszakát s csak ritkán ébredt föl. Az álom nagyon üdítő volt.

A király a zavartalan éjjeli pihenéstől megerősödve, korán reggel a szokásos időben kelt föl. Kitűnő hangulatban volt s azonnal napi munkája elintézéséhez látott. Nagyon jó étvágya van s Kerzl dr, aki reggel megvizsgálta a királyt, megállapította, hogy amily mértékben javult a király szubjektív állapota, olyan mértékben javultak az objektív tünetek is.

A félhivatalos Bud. Tud.-nak a következőket táviratozzák: Kedd éjjel igen fel-frissítette a királyt. Az éjjelt őfelsége csaknem zavartalanul töltötte. Reggel igen friss és derűs kedvű volt. Megállapítható, hogy a nyugodtan töltött éj következtében a király állapotában jelentékeny javulás történt; most már minden remény megvan arra, hogy a betegség könnyű lefolyású lesz és hogy nemsokára lábadozás várható. Tegnap délelőtt is hosszabb sétát tett őfelsége a nagy erkélyen és több személyiséget fogadott. A király az első és második reggelit kitűnő étvágygyal költötte el és úgy a kedvező időjárás, mint a hurutos állapot kétségtelenül nagyfokú javulása szemmel láthatóan fel-frissítően hatott őfelsége szubjektív és objektív állapotára egyaránt.

Bosznia és Hercegovina 1912. évi áruforgalma.

A bosnyák—hercegovinai országos kormányának Bosznia és Hercegovina 1912. évi külkereskedelmi áruforgalma főeredményeire vonatkozó kiadmánya ezuttal XV. évfolyamában jelenik meg. Magában foglalja Bosznia és Hercegovina 1912. évi összes kereskedelmét a monarchiával és a vámkülfölddel és így bepillantást enged ezen országok haladó gazdasági fejlődésébe.

A bevitel, mely az 1912. évben 4,031,354 métermázsára és 35,876 drb állatra (174,713,655 K értékben) emelkedett (az 1911. évben elért 3,629,856 métermázsával és 13,988 drb állattal (154,101,977 K értékben) szemben, a legnagyobb eddig elért számot tünteti föl.

A kivitel, mely 1912-ben 10,968,149 mm. és 179,083 drb állatra (130,179,153 K értékben) rug (szemben az 1911. évben elért 10,792,473 métermázsával és 114,317 drb állattal (121,765,583 K értékben) csak csekély emelkedést mutat.

Bosznia és Hercegovina kereskedelmi mérlege, mely 1907 óta emelkedő mértékben passív volt, 1912. évben is passív egyenleggel zárul, mely az 1911. évi kerek összegben 32 millió koronával szemben 44,534,502 koronát tesz ki. Ez elsősorban az 1912. évi nagymérvű csapatszaporításokra vezethető vissza. Az ezáltal előálló élelmiszerszükséglet következtében nemcsak a belföldi piac véteget fokozottabb mértékben igénybe, hanem a bevétel is — főleg a vágómarhák bevitelére — emelkedett. Másrészt a vágó- és igásmarha kivitele, annak ellenére, hogy az 1911. évvel szemben meglehetősen emelkedett — mégsem érhetette el a különben szokott terjedelmet, mivel az előző évben uralkodott száj- és körömfájás következtében az állatállomány 10,000 drb állattal esőkkent és a meggyógyult állatok is oly állapotban voltak, hogy kivitelre nagyrészt nem voltak alkalmasak. Továbbá egyedül a rossz dohány- és szilvatermés folytán 9 millió K-nyi kiviteli kevesebblet állott elő.

A legnagyobb beviteli értéket 1912-ben a „gabona, hüvelyesek, liszt és örlemények, rizs” árucsoportja mutatja 29,094,591 K-val, vagyis az összes bevétel 16¹/₁₀ ával. A beviteli érték szerinti sorrendben következnek ezután: vas és vasárak 13,851,244 K-val, azután ruházat, fehérnemű és pipereárak 12,664,322 K-val, gyarmatárak 10,801,193 K-val, és pamut, pamutfonál és pamutárak 10,314,761 K-val.

Aránylag legnagyobb a bevétel emelkedése a múlt évihez képest a gabona, hüvelyesek, liszt és örlemények, rizsnél 6¹/₄ millió koronával; vágó- és igásmarhánál 5³/₄ millió koronával; járműveknél 2³/₄ millió K-val vas és vasáraknál 5¹/₈ millió koronával.

Csekélyebb volt a bevétel: pamut, pamutfonál és pamutáraknál 1¹/₈ millióval; zsíros olajoknál 612,000 koronával; selyem és selyemáraknál 118,000 koronával és agyagáraknál 150,000 koronával.

A legfontosabb kiviteli cikkek: a fa, szén és tőzeg (35,423,934 korona), vágó- és igásmarha (23,532,468 korona), gabona hüvelyesek és rizs (13,620,493 korona).

1911. óta a kivitel főleg a következő árucsoportokban emelkedett: vágó- és igásmarhánál 11 millió koronával gabona, hüvelyesek, liszt és örlemények, rizsnél 2³/₄

HOLLANDY, PAPP és VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal

kívánatra díjtalanul szolgálunk.

millió koronával és az állati termékeknel 1 1/2 millió koronával.

A kivitel csökkent különösen a következő árucsoportokban: fűzelék, gyümölcs, növények és növényrészeknél, 5 1/2 millió koronával; a dohánynál 3 1/2 millió koronával; vas és vasárúknál 2 millió koronával és végül fa, szén és tőzegnél 850.000 Koronával.

Mit tárgyal a rendkívüli meggyűlés?

Szétküldték a meghívókat.

A Tiszántul közölte elsőnek, hogy Biharvármegye törvényhatósága rendkívüli ülést fog tartani, amit az új választói törvény rendelkezései tettek szükségessé. A rendkívüli ülést május 10-ére hívta össze a főispán. A rendkívüli ülésen a következő tárgyakkal foglalkozik még a törvényhatóság:

1. A központi választmány megalakítása.
  2. Gróf Buttler János és Andaházy Szilágyi-féle alapítványi helyek betöltése.
  3. Alispáni előterjesztés a jegyzői nyugdíj szabályrendelet módosítása tárgyában.
  4. Biharkristyór községi képviselőtestületi határozata az Országos Központi Hitel-szövetkezetbe való belépése tárgyában.
  5. Lekecseny, Dombrovány, Biharfenyves, Kiskóh, Kerpenyéd, Vaskóhasód községek hasonló ügye.
  6. Sarkadkeresztur községnek Kiss László és társai elleni követelése.
  7. Olesa község ártézi kut furatása.
  8. Drágánfalva község háza építése.
  9. Kosgyán község hetivásár ügye.
  10. A kereskedelmi miniszter leirata az államépítészeti hivatal személyi kérvénye tárgyában.
  11. A kereskedelmi miniszter leirata Kemény Manó vállalkozó által az utalaprészére leendő követelés visszatérítése ügyében.
  12. Biharsályi ártézi kut ügye és végül Monostorpályi legelő ügye.
- Az itt elősorolt dolgok mind igen sürgős természetűek úgy, hogy azok letárgyalása égetően szükséges.
- A szavazókörök megállapítása lesz tulajdonképpen az ülés legfontosabb tárgya. Mint értesülünk több bizottsági tag felszólalásra készül, mert a főszolgabírák által tett javaslatok megváltoztatását akarják keresztül vinni. Ebben a dologban különben már több helyről tettek lépéseket. Minden valószínűség szerint a szavazókörök sorsát az állandó választmány fogja eldönteni, mely a közgyűlés előtt fog ülésezni.
- A rendkívüli üléseket megelőzőleg 2-án a járási főszolgabírák tartanak értekezletet Fráter Barnabás alispán elnöklése alatt.

Üdvözlük a királyt.

Debrecen, ápril 29.

(Saját tudósítónktól.) Hajdumegye törvényhatósági bizottsága egyhangu lelkesedéssel tette magáévá Domahidy főispán indítványát, hogy a közgyűlés fejezze ki örömét a király felgyógyulása alkalmából.

Kik vizsgáztatják az irni olvasni tudókat?

Rendkívüli közigazgatási bizottsági ülés a vármegyén.

Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt rendkívüli ülést tartott, melyen első ízben volt alkalmuk foglalkozni a vármegyének nyilvános ülésen az új választói törvénnyel. Ez alkalommal az irni olvasni tudást megállapító bizottságokat alakították meg.

Eszerint minden járásban a körülményeknek megfelelően három bizottság fog működni.

Az első bizottság elnöke maga a járási főszolgabíró lesz. A másik két bizottságban alelnökök fognak elnökölni.

A tegnapi ülésen a következő bizottságokat alakították meg:

1. A *margitai* járás. Elnök dr. Halász Elemér, alelnökök Darabán Endre, Fichtner Gyula. Tagok Belényessy Ferenc, Nagy Károly, Csontos Andor, Kántor Péter, Beregi Ferenc, Berkovics Károly.
2. A *biharkeresztési* járás. Elnök dr. Frankó Endre, alelnökök Miskolczy Jenő, Szunyogh Sándor. Tagok Papp Béni, Papp Sándor, Izsák Farkas, Petrovits János, Eszenyi Károly, Mészáros Ferenc.
3. A *Nagyszalontai* járás. Elnök Csanády Jenő. Alelnökök Tóth István, Erdélyi Gyula. Tagok Wagner Ferenc, Enghy Zoltán, Csánky Kálmán, Rehók Pál, Mester József, Bakos Sándor.
4. A *Berettyóújfalusi* járás. Elnök Jezericzky Dénes. Alelnökök Baranyi Tibor, dr. Grósz Ignác. Tagok Zsugovics József, Petrovics Kálmán, Fráter Jenő, Kelemen János, Steiner Gyula, Brózik Dezső.
5. A *Szalárdi* járás. Elnök Kelemen József. Alelnökök Ravazdy Barna, Fodor Árpád. Tagok Judovics Armin, Rajta Péter, Lintner Tivadar, Juhos Lajos, Szücs János, Czirják József.
6. A *Cséfai* járás. Elnök Barthos Adorján. Alelnökök Czeglédy Domokos, Székelyhidi Károly. Tagok Béhr Elek, Amirás János, Juhász Károly, Lukács János, Koszta János, Pakai Károly.
7. A *Vaskóhi* járás. Elnök Tempeleán Dezső. Alelnökök: dr. Mártonffy Gyula, Mayr Gyula. Tagok Szakota Tivadar, Rieger Lajos, Vulkán Emil, Lakaacs József, Tóth János, Koroy Péter.
8. A *Ermihályfalvi* járás. Elnök Dobozy Kálmán. Alelnökök dr. Bujanovics Rudolf, dr. Andrassy Ernő. Tagok Szlavik István, Jakab Rezső, Berényi Sándor, Ürögi Sándor, Derzsi Kálmán, Farkas Sándor.
9. A *Sárréti* járás. Elnök dr. Bakats Béla. Alelnökök Beliczay Andor, Lőrinczy Károly. Tagok Kiss István, Lázár Adolf, Ballassa József, Molnár Ferenc, Mile Ferenc, Csató Elemér.
10. A *Belényesi* járás. Elnök Wertheimstein Henrik. Alelnökök dr. Középpessy Dezső, Zih Károly. Tagok Majoreszku József, Bodó Gyula, Géczy Dezső, Gyelán János, Székely József, Rossu János.
11. A *Béli* járás. Elnök Ertsey Géza. Alelnökök Tunyogh Lajos, Dóczy János. Tagok dr. Gerő Mór, Barthos Gábor, Hanák Sándor, Buday Károly, Seress János, Vostynár Illés.
12. A *Tenkei* járás. Elnök Fráter Emil. Alelnökök Bezsán Kornél, dr. Papp Szevér. Tagok Szentpáli Gyula, Ötvös Béla, Kapután Loránd, Kiss Lajos, Szücs András, Oláh Ferenc.
13. A *Székelyhidi* járás. Elnök Kovásznay Marcell. Alelnökök Szunyogh Barnabás, dr. Hajós Emil. Tagok Hollóssy István, dr. Kiss Vilmos, Weinberger Armin, Kiss Lajos, Szilágyi Árpád, Kato Lajos.
14. A *Derecskei* járás. Elnök Balázsházy Iván. Alelnökök Szilágyi Jenő, Rohoska Mihály. Tagok Bartha Ferenc, Vaducz Antal, Szabó Károly, Uray Gyula, Bence Péter, Lenárt István.
15. A *Elesdi* járás. Elnök Bérczy Imre. Alelnökök dr. Marjay Barna, Krecz Viktor. Tagok Nagy Béla, dr. Miskolczy Hugó, Makay Béla, Czility István, Kemessai György és Nagy Imre.
16. A *Magyarcsékei* járás. Elnök Ertsey Zsigmond. Alelnökök Bölönyi István, dr. Borha Jenő. Tagok Kucsovsky Gyula, Liszka István, Mangra József, Török Pál, Tamás Traján, Kosztin Spiridon.
17. A *Központi* járás. Elnök Nagy Márton. Alelnökök Ertsey Lajos, dr. Póynár Ernő. Tagok Kenéz Sándor, Fekete Károly, Körössy József, Kristóf Gyula, Simay Lajos, Telepi Marcell.

A bizottságok elnökei a napokban megkapják a határozatot, melynek értelmében nyomban kötelesek intézkedni, hogy a folyó évben májusban már minden jelentkező letehesse a vizsgát. A bizottságok mindenkor a központban kötelesek működni még pedig úgy, hogy lehetőleg a helyben lakó bizottsági tagok működjenek közre. A vidéken lakó tagokat csak akkor kell igénybe venni, ha a helybeli tagok megjelenésükben akadályozva volnának.

Nagy tűz a Baross-utcában.

Leégett egy emeletes ház tetőzete.

Tegnap délelőtt fél 12 óra tájban veszedelmes tűz ütött ki a Baross-utca 7. számú házban. Az emeletes ház tetőzete gyuladt meg és a kivonult tűzoltók csak két és fél órai nehéz munka után tudták teljesen elfojtani a veszedelmet.

A házat most javították és a tetőt új eseréppel fedték be. A renoválást tegnap fejezték be és a munkások csak a törmelék eltakarításával voltak elfoglalva. A ház tulajdonosa özvegy Sehullmann Gyuláné, aki most Budapesten lakik, renováltatta meg a kopott külsejű épületet.

Tegnap délelőtt Berger Náthán, a ház egyik lakója észrevette, hogy a tetőzet füstöl. Eleinte nem gondolt semmi veszélyre, mert azt hitte, hogy a padláson még mindig dolgoznak a bádigosok és azok forrasztó készülékéből árad ki a füst. De csakhamar hatalmas lángyelvek törtek elő az új eserepek közül. Egy pillanat alatt az udvaron voltak a lakók és borzadva nézték a gyorsan harapózó lángokat.

Értesítették a tűzoltókat, akik teljes készséggel, Grácz Lajos parancsnok ve-

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA
SPECIALISTÁJA

DAJKOVITS
Nagyvárad. Sas-palota.

zetése alatt gyorsan kivonultak és hozzá-
kezdték a mentéshez.

Ekkor már lángban állott az egész tető.
A lakók rémülten futkostak a szobákból az
udvarra, mindenki magával hozta a menteni
valóját. A tömlők hatalmas sugarakban on-
tották a vizet és a vörös lángok közé nagy go-
molyokban vegyült a sötétfüst.

Óriási tömeg nézte a fűgön dolgozó tűz-
oltókat. A 101. gyalogezred készülsége vo-
nult ki a rendfentartására.

Hosszu, két és fél óráig tartó munka
után sikerült csak lokalizálni a tüzet. A szá-
raz gerenda váz úgy égett, mintha petroleum-
mal öntötték volna le és úgy látszott, hogy
a mennyezet be fog omlani. Ezért a tűzoltók
gyorsan kilakoltatták Berger Náthánt, míg a
kevésbé exponált helyen lakó özv. Schäffer
Józsefné butorait nem bántották. A veszély
különbben is elmúlt, a gerendák megüszkös-
södve meredtek az égfelé, de már csak füs-
tölögtek, nem lángoltak.

A jól elvégzett munka után a szurtos,
vizes tűzoltók felkapaszkodtak a szerkocsikra
és a tömeg bámész szemmeresztései köze-
pette elhajtottak a színhelyről.

Hol a tűzoltók autója?

A tömeg azért nézett csodálkozó tekin-
tettel és nézne talán most, is ha a véletle-
nül arra vonuló katonabanda el nem ragadja
magával.

Mindenki tudja, hogy a nagyváradai tűz-
oltóság hosszú évek könyörgése után egy
szép vörös autót kapott a várostól. Ezt az
automobilt egyetlen egyszer láttuk, amikor
egyszer rövid próbatüzést tettek vele Mező-
telegig és vissza. Azóta a gépkocsinak nyoma
veszett.

Meg is kérdeztük tegnap a tűzoltókat,
hogy mit csinál az autó. A következő felele-
tet kaptuk:

— Nincsen kérem benzinünk !!?!

Ejha!

Mégis, hol van az a gyönyörű piros
automobil?!

Értekezlet az Iparvédő Egyesület ügyében.

A Nagyváradai Iparvédő Egyesület ala-
kuló közgyűlésének előkészítése tárgyában
tegnap délután a városház bizottsági termé-
ben értekezlet volt.

Az értekezleten dr Thury László elnöke-
lete mellett Czeglédy Jeremiás, dr Dajka
Endre, dr György Ernő, Gerő Armin, Fleg-
mann Armin, Hoffmann Pál, Huzella Gyula,
dr Sarkadi Lajos, Szontág Gusztáv, Szücs
Izsó, dr Olasz Béla, dr Oláh Béla vettek
részt.

Az értekezlet megnyitása után dr Dajka
Endre terjesztette elő az alakítandó egyesü-
let alapszabálytervezetét, melynek legfonto-
sabb része az egyesület céljaira és eszközeire
vonatkozik.

Az egyesület céljai: a nagyváradai ipar-
nak, viszont a megrendelő közönségnek vé-
delme, a nagyváradai ipar céltudatos fejlesz-
tése, a magyar ipar védelme, végül a hely-
béli iparvédelemmel összeegyeztethetőleg a
helybéli kereskedelem támogatása.

Elénk eszmeeserét idézett elő az egye-
sület eszközeinek megállapítása. Az a nézet
alakult ki, hogy az első és legfőbb eszköze
az egyesületnek a meggyőzés lehet. Meg-
győzése a város társadalmának arról, hogy a
város fejlődése érdekében minden polgárnak
erkölcsei és amelletti anyagi kötelessége is a
helyi ipar támogatása.

Az alapszabálytervezet megállapítása

után megállapította az értekezlet az alakuló
közgyűlés programját. E szerint az alakuló
közgyűlés összehívására és megnyitására
Hlatky Endre főispánt fogja felkérni, az
ünnepi beszéd megtartására pedig dr Thury
László városi főügyészt kérte fel.

Azután dr Dajka Endre az alapszabá-
lyokat fogja ismertetni, melyek letárgyalása
után a tisztikar megválasztása fog követ-
kezni. A N. J. E. előkészítő munkálataiból
bátran következtethetünk arra, hogy ez egy
élő, működő egyesülete lesz Nagyváradnak,
melynek munkássága újjá fogja teremteni e
város iparát.

Tompa Béla leleplezett egy plagizátort.

Tompa Kálmán verse idegen név alatt!

Tavasszal gyönyörűség szivni, hogy mi-
lyen szép sárga selymes, fekete selymes
tarka pihés kis csirke jön a világra. Ez az
időszak a költés ideje, beteg minden tehet-
ségtelen ember s bizony érett fejjel is meg-
felel a büntető törvényről. Mert a pla-
gizálás moráliter oda tartozik, ha a törvény
csak gyenge magánjogi védelmet is ad a mű-
vészi alkotásoknak.

Tompa Kálmán, Tompa Béla édesatyja
eddig csak a maga neve alatt olvasta a sa-
ját verseit. A kilenvenes évek végén az ő
tollából a *Tiszántúl* hasábjain is jelentek
meg szép, tiszta hangulatu versek.

A fővárosi lapok is szívesen látták a
nemes poétát, több verskötetete látott nap-
világot, iskolákban szavalták hazafias köl-
teményeit, — szóval ismert név volt s nem
tarthatott attól, hogy másnak kell majd őt
felfedeznie idegen név alatt.

Egyik hangulatos versét április elején
közölte az egyik fővárosi lap. A vers egy-
szerű, szép költemény, mint azt az olvasó
láthatja:

Valahol! . . .

Valahol egy fényes ragyogó tereben
Szinésznök mulatnak vígan, önfeledten,
S a cigánynak nem kell forgatni a kótát
Gavallérok, ifjak, huzatják a nótát.

Valahol még távol egy kiesi szobába'
Özvegy öreg asszony zokog egymagába,
S mintha fia hangját hallaná meg éppen
Muzsikaszó mellett, nótázó kedvében.

S levelet ír gyorsan, kinek? azt se tudja
S azt sem, levelének hova léssen útja?
Csak annyit ír benne: kisasszonykám kérem
Adj vissza az én rossz fiamat nékem!

Tompa Kálmán.

Ez a vers egy csillagos nyári este szü-
letett Makón s természetes, hogy a költő
fia, Tompa Béla is jól ismerte. A múlt hé-
ten Budapesten járt a váradai színház kedves
naturbursa, úgy is mint családtag. Ez úgy
értendő, hogy az édes apja költségén. A
New-York kávéház emeleti galériáján ült a
család, Béla a vidéki lapokat bujja s egy-
szerre megdöbbenve kiált föl.

— Papa, téged megloptak! . . .

Tompa Kálmán önkéntelenül a pénztár-
cájához kapott.

— Ez itt van, a kalapom is, kabátom
is itt van, talán a botomat gondolod? . . .

— Nem papa. Sokkal nagyobb dologról
van szó. Nézd ezt a verset.

És felmutatott egy alföldi lapot, amely
közli a fentebb bemutatott verset, csak hogy
nem Tompa Kálmán neve van alatta, ha-
nem — de ezt nem lehet elárulni, mert ké-
rem, hiába engedi meg az új sajtótörvény,
mi ezután sem fogunk a kis gonosztevőkkel
törődni.

Tompa Kálmánnak nem ártott, ő meg
nem érdemli meg, hogy egy lapban szere-
peljen a neve, a Tompa Kálmánéval. Annyit
megírhatunk, hogy tanár az illető egy alföldi
városban.

Tompa Kálmán a plagizálás leleplezése
után nem csinált botrányt, hanem írt egy
meleghangú levelet az illetőnek, amelyben
kijelenti, hogy feltétlen tisztelje és kéri,
hogy küldje el neki a verskötetét. Bámulja
a versben lévő mély gondolatot, a nagy
leleményességet stb. és marad rajongó tisz-
telője — *Körössy Kálmán.*

Erre a levélre a kis plagizátor be is
ugrott és Körössy Kálmán címre írt egy
tartózkodó episztolát. Azt írja nagy ravaszul,
hogy nagyon örvend, hogy ilyen nemes
megértőre talált, de sajnálattal jelenti, hogy
nem tisztelheti meg egy verseskötettel, mert
nincs. S van egy *hasonló nevű unokaöccse*
akinek ő szokta elhelyezni a verseit vidéki
lapokban.

Erre elküldtek neki egy őszinte levelet,
hogy mondja meg a hasonló nevű unokaöccs-
nek, hogy a maga tollaival ékeskedjék, mert
baj lesz. Mindaddig nem érkezett válasz.
Nem nehéz kitalálni ugye, hogy nem is fog
érkezni.

..HIREK..

Májusi ájtatosságok.

A virágfakasztó május az év legszebb
hónapja. A kath. egyház a természet pom-
pájával, illatával diszes és kedves időszakot
a Boldogságos Szűz Mária hónapjának is
hívják. Esténként megtelnek a virágokkal
ékesített templomok ájtatos hivekkel, akik
az Isten anyjának pártfogásáért, közbenjárá-
sáért esedeznek. A Mária-kultusz a magyar
nép lelkületében is meleg otthonra talál s
évről-évre gyarapodik. Május hó folyamán
minden este Mária-ájtatosságok lesznek a
plebánia-templomokban és a zárda-kápol-
náknak.

A várad-olaszi i plebánia-templomban
naponként este fél 7 órakor lesznek az ájta-
tosságok s hetenként háromszor: vasárnap,
szerdán, pénteken szent beszédek; a Szent
László-templomban pedig naponként este 7
órákor tartják meg a májusi ájtatosságokat
s minden esütörtökön és vasárnap szent be-
szédek lesznek. Az első májusi ájtatosságo-
kat ma, esütörtökön este tartják.

A szent beszédek sorrendje a követ-
kező:

Az *olaszi i* plebánia templomban: ápril
30-án *Imrik* Sándor Zoltán esperes plebános
predikál, május 1-én *Szilágyi* Dózsa pre-
montrei tanár, május 3-án dr *Pataky* Arnold
theol. tanár, május 6-án *Fetzer* József pap-
növeldei lelkiigazgató, május 8-án *Szilágyi*
Dózsa, május 10-én *Brém* Lőrinc püspöki
titkár, május 13-án *Ferdényi* Kálmán theol.
tanár, május 15-én *Brém* Lőrinc, május
17-én dr *Ferdényi* Kálmán, május 20-án
Hazay Gyula ujalotai plebános, 22-én

Szilágyi Dózsa, május 24-én dr *Muzurek Gyula* szentszéki jegyző, május 27-én dr *Némethy Gyula* tb. kanonok, május 29-én **Szilágyi** Dózsa, május 31-én *Imrik Sándor Zoltán* prédikálnak.

A *Szent László*-templomban ma, április 30-án dr *Lestyán* Endre plebános, május 3-án *Draveczky* Zsigmond káplán, május 7-én dr *Némethy Gyula* tb. kanonok, május 10-én dr *Pataky* Arnold theologiai tanár; május 14-én *Fetzer* József lelkiigazgató; máj. 17-én *Schriffert* Béla karkáplán; máj. 21-én dr *Vucskics* Gyula kanonok; máj. 24-én dr *Ferdényi* Kálmán theol. tanár; máj. 28-án *Gálly* Sándor hittanár és máj. 31-én dr *Lestyán* Endre plebános tartják a szent beszédeket.

A *várad-velencei* plébánia templomban naponkint este 6 órakor lesznek a *Mária* ájtatosságok. A szent beszédeket felváltva *Halász* Gyula plebános és *Kreznerics* Gyula káplán tartják.

A KIRÁLY.

Nekünk magyaroknak áhitatos fogalmaink vannak a királyról, ragyogó messzeségben áll az élet felett s ahányszor beleszól napi életünk rendjébe, mindig döng a föld, felállnak a bírák, felpattan a vádolt, a hadsereg szoborrá dermed a tisztelettől, ha csak az ő himnusza harsan is fel. Szent és sérthetetlen, mondja a törvény. És hiszszük, hogy hatalma Isten kegyelméből van.

Uralkodók nem is szeretnek sűrűn szerepelni alattvalóik életében. A mindennapi élet nem is függ tőlük, nem is volna jó, ha a primitív idők tornácáról itélkeznének embereik ügyében, mint a mult évig *Nikita*. Megszoktuk évszázadokon keresztül, hogy csak a monumentális dolgokba szóljanak bele, abba, ami nemzeti ügy vagy még annál is nagyobb.

Annyira független az én, vagy a te életed a királytól, annyira zavartalanul futkosunk érdekeink után egész esztendőn keresztül, hogy eszünkbe sem jut függővé tenni attól, hogy vajjon jól evett-e ma a király. Sőt ugy-e ez kegyeletsértés volna.

Egyáltalán nem fér össze magyar ember gondolkodásával, hogy akaratát, elhatározását, ügyeit és terveit egy másik emberre bazirossza. A mágnás és az alföldi paraszt egyformán méltatlannak találná önmagához az ilyen számítás.

Mennyire különállónak, gondolkodásban, felfogásban és véralkatban is teljesen elütőnek kell lennie annak a kasztnak Magyarországon, amely napi nyereségét vagy veszteségét abból meríti, hogy aludt-e ma jól a király vagy sem. Na, hiszen nagyot nézne egy *Mátyás* korabeli magyar nemes, ha olvasná ezt a két börzei jelentést.

Érték:

Igen lanyha volt az értékpiacon egyrészt az olcsó külföldi árfolyamok, az *Unió* és *Mexikó* háborúja, másrészt az *uralkodó* egészségi állapotáról kiadott jelentések miatt. Nagyobb értékű eladások történtek összes vezető értékben. Ugy a bankpapirok, mint a vállalati értékek ismét lényegesen gyengültek. *Koronajáradék* is feltűnően lanyha. *Bécs*. A király állapotáról kiadott jelentésekre és külföldi jegyzésekre állandóan lanyha

Egy nappal később a bulletin azt jelenti, hogy a király köhögése enyhült, fél órát sétált a *Schönbrunni* park kis erkélyén, Ebből az emberek hihetetlen pénzt szereztek, amint azt ez a kis jelentés elmondja.

Érték:

Megnyitáskor az ultimóhalasztást intézték el simán. Majd a király állapotának javulására és arra a hírre, hogy *Huerta* lemond, ami nagyon könnyen a *mexikói* békét eredményezheti, az egész vonalon *viharos fedezések történtek és az összes értékek lényegesen emelkedtek*. Különösen *Közuti*, *Rima* és *Salgó* iránt volt nagy kereslet. A forgalom szokatlanul élénk és a fedezések tempója gyors és izgatott.

Bécs. Az irányzat szilárd lett, mert *Schönbrunn*ból kedvező hírek jöttek. *Alpesi*, *Skoda* és *prágai* vasműrészek javultak.

Furesa kis berendezkedés biz' ez. Kellemtelen és fájdalmas azoknak, akik hisznek a királyok legendáiban. De a reális emberek szempontjából is különös. Ha az ő terveik nem a levegőben lógnak, mint a royalisták álma, akkor miért reszketnek rongyos papirjaikért, ha köhög a király.

Ez ellen a csunyaság ellen szegény álmódó magyarok már nem is tiltakoznak, a felséges ur nem tudja, hogy köhögésétől eldőlhet egy kártyavár, neki fontosabb most a maga egészsége, amely állandóan megvan terhelve tőzsdei spekulációkkal.

Satyr.

* A megyéspüspök hazaérkezett. Gróf *Széchenyi Miklós* megyéspüspök tegnap délben a budapesti gyorsvonattal hazaérkezett székvárosába. A püspök *Bécs*ből jött, ahol a herceg *Auersperg-Clam-Gallas* esküvőn végezte az esketési szertartást s ugyancsak ő szentelte be az elhunyt báró *Fejérváry Géza* holttestét is. Gróf *Széchenyi* püspök holnap *bérmakör*-utra indul.

* Elutazik a hadtestparancsnok. *Meixner* Ottó temesvári hadtestparancsnok ma délután 4 órakor utazik el *Nagyvárad*ról *Budapestre*. A hadtestparancsnok szemlét tartott tegnap a közös katonaság fölött, a nagygyakorlótéren. A honvédség zenekarral vonult ki a nagykeri határba s ott gyakorlatozott. — A hadtestparancsnok távozásával lekerülnek a tisztekről a ragyogó diszruhák, kevesebb lesz a váradikorzón és kávéházi terraszokon a csillogás, — aminek maguk a tisztek is örülnek egy kevéssé.

Tisza a trónörökösnel. *Ferenc Ferdinánd* királyi herceg trónörökös tegnap délelőtt kilenc órakor hosszabb magánkihallgatáson fogadta *Tisza István* gróf miniszterelnököt.

* Sorozások Székelyhidon. A székelybidi járásban tegnap fejezték be a sorozásokat. Előállott összesen 638 legény, akik közül 227 bevált. A sorozás a legnagyobb rendben ment végbe.

* Kinevezések a hadseregben. Ófelsége május 1-vel kinevezi *Cocron* Henrik 69. gyalogezredbeli századost a 37. gyalogezredbe őrnaggyá és *Vasnjak* Sam 17. gyalogezredbeli főhadnagyot a 37. gyalogezredbe századossá.

* Esküvő. Fényes esküvő volt kedden *Élesden*. *Retezár* László postamester vezette oltár elé *Bérczy* Gabit, *Bérczy* Imre élesdi főszolgabíró leányát. Násznagyok voltak: *Biczay* János nyug. főerdész és dr *Szirmay* Kálmán körorvos. A fiatal pár nászutra ment.

* Orvosi hír. Dr *Roskopf* Béla hazaérkezett és orvosi rendelését megkezdte.

* Bérmálás a szilágysomlyai kerületben. Holnap, május 1-én indul gróf *Széchenyi Miklós* megyéspüspök idei *bérmakör*útjára, mely most a szilágysomlyai esperesi kerületben kezdődik. Pénteken délután 6 órakor érkezik a püspök automobilján *Krasznára*, ahol a szilágysági bérmálás ideje alatt a lelkészlakban fog lakni, innen látogatja meg az egyes községeket automobilon s estére mindig *Krasznára* tér vissza. A bérmálás szentségét az egyes községekben a következő sorrendben fogja kiosztani a püspök: Május 2-án szombaton *Krasznán*, 3-án vasárnap *Szilágysomlyón* (ide jönnek be bérmálásra a selymesilosvai hivek is s vasárnap délután gróf *Széchenyi* püspök meglátogatja *Selymesilosvát*), május 4-én hétfőn *Magyarpatakon*, 5-én kedden *Zilahon*, ahonnan ugyanaz nap délután a szilágysomlyai plébániát látogatja meg, 6-án szerdán a szilágysomlyai plébániához tartozó *Zsibói* leányegyházban, 7-én csütörtökön *Szilágyséhen*. A megyéspüspök, akit utján *Brém* Lőrinc titkár kísér el, csütörtökön délután érkezik vissza a *bérmakör*útról *Nagyváradra*.

* Eljegyzés. Dr *Bock* Ármin szemorvos eljegyezte *Wallerstein* Elzát, *Wallerstein* Dániel nagykereskedő, városi thb.-tag leányát. (Minden külön értesítés helyett.)

* A Népszövetség és a választói jog. A *Katholikus Népszövetség* nagyváradai szervezetének tagjai részére, mint már megirtuk, vasárnap délután 4 órakor az *Otthon* helyiségében lesz ismertető előadás az új választói törvényről. A meghívók kibocsáttattak; azok a csoportvezetők, a kik még át nem vették a csoportjukhoz tartozók részére a meghívókat, sziveskedjenek azokat ma a *Hitelszövetkezet*ben átvenni. — Ugyan-ebben a tárgyban vasárnap délután a *fugyivásárhelyi* szervezet is tart gyűlést.

* Névmagyarosítás. *Farkueza* György mezőpeterdi illetőségű berettyószéplaki lakos saját, valamint kiskorú gyermekei családi nevének *Rádira* kért változtatását a belügyminiszter megengedte.

* Törvényismertetés. A *Nagyvárad*i és *Biharmegyei* Ügyvédi Kör és a *Nagyvárad*i Ügyvédi Szövetség ma, csütörtökön este 6 órakor az *Ügyvédi Kamara* helyiségében összejevetelt tart, amelyen az új sajtótörvény lesz folytatólagosan ismerttetve.

* Ahol nem csatornáznak. *Nagyvárad* város csatornázási szabályzata előírja, hogy amelyik utcán a csatornázási munkálatokkal elkészültek s azt üzembe helyezték, bizonyos idő múlva az összes háztulajdonosok kötelesek udvarukat bekötetni az utcai csatornába, hogy az udvarukról ne folyjon nyílt csatornán ki a víz. Ezt a szabályrendeletet a város nem hajtja végre, amiből olyan állapotok állanak elő, hogy az utcai folyókákban, éppen úgy, mint azelőtt, diszlenek a pocsolyák, mert hiába van elkészítve a szomszéd házakban a csatorna, ha egy házigazda nem kötteti be házában a csatornát, az onnét kifolyó víz és piszok végig elárasztja a folyókat a szomszédok előtt is. Ennél a dolognál egy kissé szigorubbán járhatna el a hatóság, mert a kérdés elég fontos ügy köztisztasági, mint közegészségi tekintetből is.

* Elveszett két darab *brilliánsgyűrű*, három köves. A megtaláló *Jánossy* Gyula tb. főkapitány urnál illő jutalomban részesül.

* Adományok a Boldogságos Szűz tiszteletére. A nagyváradi-olaszi plebánia templomban tartani szokott májusi ájtatosság költségeinek fedezéséhez a folyó évben a következők voltak kegyesek hozzájárulni:

Gróf Széchenyi Miklós püspök 60 kor., dr. Belopotoczky Kálmán, Fetszer Antal, Grócz Béla, Spett Gyula, dr. Karácsonyi János, Gabrieli Lajos, dr. Kollányi Ferenc, dr. Vucskies Gyula, Vinkler Jozefin 20-20 kor., dr. Lányi József, Papp Anna, öz. Sal Ferencné, báró Luzsénszky Lenke, öz. Grunwald Henrikné, Justh Károlyné, dr. Konrád Márkné, Imrik Sándor Z. 10-10 K, öz. Windischné, 7 K, Sürger Mihályné, Cseprega Miklósné 6 K, Kny Antal, Sürger Bertalanné, dr. Kiss Döméné, öz. Tulitsné, Hlatky Endréné 5-5 K, öz. Velyáczky Gyulané, Cziffra Geróné, Pallay Lajosné, Bartos Gáborné, Kriesserné, öz. Gyalóky J.-né, Schweiger Edéné, Frankó Endréné 4-4 kor., öz. Bilinsky Szóterné, öz. Farkas Lászlóné, Csernecky nővérek 3-3 kor., Vucskies Julia, dr. Pataky Arnold, dr. Némethy Gyula, Fetszer József, Ferdényi Olivérné, Jézus nevében, öz. Bereczky Gézané, dr. Bozóky Alajosné, Bárdos József, Vay Zoltánné, dr. Krecht János, Gyepes Imre, Peszky Ferenc, Napravszky Antalné, Vertán Lajosné, Máriának, R. Gizella, Németh Istvánné, N. N., Rádl Odönné, Paksyné, öz. Kreutz Ferencné, öz. Kovts Béláné, dr. Ferdényi Kálmán 2-2 kor., öz. Fehér Elekné, Papp Imréné, Pislér Leontin, Sespok Mária 1-1 korona. Ezen szíves adományokért hálás köszönetét fejezi ki az olasz r. kath. pleb. hivatal.

* Havazás Erdélyben. Kovásznáról írják, hogy ott április 27-ikén nagy havazás volt; az egész környéket vastag hóréteg borítja. A gyümölcsösökben a nagy igen sok kárt tett.

* Felakasztott gyermek. Csurogról jelentik, hogy tegnap délelőtt több öthat éves gyermek akasztósdit játszott. Játék közben Jovandin Lázár két éves kisleányát egy kerítésre felakasztották. Mire a szülők észrevették, meghalt.

* A pesti cselédek a Vigadóban utoljára. Azok, akik elmentek és megnézték azt az izig-vérig pesti életből vett, de Nagyváradon is alkalmazható szkeccset elragadtatással nyilatkoztak úgy az operetről, mint a szereplőkről. Amit Pintér Imre a színpadra vitt, magában véve is kacagtató bohóság, de ahogy ezt feldolgozta, pompás és eredeti humorával fűszerezte, az egyszerűen elragadó. Nevet mindenki a Vigadóban, úgy, ahogy még nem kacagott senki sem. A szereplők pedig elsőrangú munkát végeznek. Parlagi Kornélia, a legszebb és legideálisabb nagyváradi primadonna harsogja és győzteté bájos egyéniségével aranyozza be a kis operettet. Igazi művésznő, aki mindig ötletes, mindig eredeti és finom. Pintér Imre kitűnő humorával, találékonyságával hódítja meg a közönséget, ugyanúgy, mint sok évvel ezelőtt a Szigligeti színház színpadján. Nagyon kedves és figyelemreméltó jelenség Fényi Zsóka, aki pompázó szépségével tűnik ki. Delly Lajosné kifogástalan komika és Kertész Lajos, mint komikus, arat nagyon sok tapsot. A szkeccs ma kerül színpad utoljára.

* Megnyílt a motorüzemű kávépörköldé a Rákóczi-úton az Orsolya-zárda épületében, ahol a m. t. közönség már kora reggeltől késő estig élvezheti a Trieszti Kávé és Tea behozatalomnál az Aszódi 8-féle zamatu pörkölt kávéit, amely izre és zamatra nézve utánozhatatlan. Telefon szám 610. Üzlet portáléja narancssárga. A mélyen tisztelt közönség kéretik a Rákóczi-uti motorüzemű kávépörköldé megtekintésére, mely városunkban egyedüli.

x Zenekedvelők figyelmébe. Tisztelettel értesítem a zenekedvelő közönséget arról, hogy a legújabb felvételi újdonságaimmal megérkeztem. Columbia, Diadal felvételei, gramfonok olcsó árban, továbbá gramfon és az összes hangszerek javítását is elvállalom. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22.

x Kiadó lakások. Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Jasi-tér 14. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t.-nál, Kossuth-utca 16 szám.

* Eladó házak. Sal Ferenc-utca 13 szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beoltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kecségető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsösökkel, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárád, Bazár épület,
színház oldal,

Telefon 525.

Telefon 525.

x Fehér és fekete bőr női félcipők 3 kor. szarvasbőr, karna és fekete finna parti női félcipők 5 kor. na. női chevron amerikai félcipők 7 korona, téli chevron amerikai cipő 10 korona, ugyanaz fében 9 korona; sandalok 20-25-ig 2 korona, 26-28-ig 2.60 korona, 29-34-ig 3.20 korona, 35-43-ig 4 korona. Férfi és fiú szandalkalpok, f. h. ruhaműk, úridvat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása Fekete Jerónél S. em. János-utca, Kispipa mellett.

x Kossuth-utca 2. sz. házban a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x A legújabb párisi kalap-újdonságok egyedül KOHN HELLEN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

Elsőrendű madarn hölgyfürdőt terem a

Rammingere

színházi és hölgyfürdász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x 3 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás, külön udvarral, május 1-re kiadó. Iskola-utca 11. szám, Rákóczi-utca, villamos megálló.

x Petőfi-utca végén a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x A tavasz örömeit teljesen kiaknázhathatja akkor ha önézetét nem fogja az a tudat nyugtalanítani, hogy arcára az enyhe tavaszi szellő kihozta a szeplőt, májfoltot. Könnyen menekülhet ettől, ha biztos hatású szerrel védekezik ellene. Ezen szert a „Hóvirág krémbe“ feltétlenül megtalálja. Egyszeri használat után már mutatkozik hatása. Az „Ujvárosi drogueriában,“ 80 fillérért kapható a Szent-László-téren.

* Ingatlan eladás. Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x A zenekedvelő közönség szíves figyelmét felhívjuk, Hamza Jenő primás újonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességekből összeállított nagy színnázi vacsora K 1-20, kies 80 fillér.

x Csokoládé Király Rákóczi-ut. Főüzlet Kossuth-utca Sas palota. Aszódi cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Cukor a szakértők tudomására adom, hogy Kugler Gerbeaud bonbonok üzletében bontva is kaphatók budapesti árakkal. Vigyázat fő üzletem Kossuth-utca Sas palota. ajánlom a cukorka vásárló közönségnek, nézze meg 5 nagy szép kirakataimat olcsó gyári árakkal. Cikkeimben sokan utánoznak. Egyideűleg ajánlom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávéimat, mely ugy izre mint zamatra utánozhatatlan. Kávé pörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. Az új kávék, új teák megjöttek és valódi teakrumok igazán olcsón Telefon számok 635, 610.

Fogak és fogsorok úgy kauszútba mint aranyba foglaltva színpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméséket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Varad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Osütörtök délután: Liliomfi. (Ifjusági előadás); este: Bóském.
Péntek: Bóském.
Szombat: Bóském.
Vasárnap délután: A Kis király; este: Bóském. (Bérletben.)

Az ifjusági előadás. Ma délután három órakor ifjusági előadást tart a színház, amely alkalommal Herceg Ferenc kitűnő vigjátéka: a Gyurkovits lányok kerül színre, Mici szerepében Polgár Mariskával.

A mandarin. Két angol szerzőnek esodaszép keleti motívuma drámájára, A mandarin ra készül most a színtársulat, a melynek drámai ensembléje a legnagyobb buzgalommal fáradozik a siker biztosításán. Ennek a legújabb keleti és a fővárosban óriási tetszéssel fogadott exotikus drámának káprázatos szépségei vannak, amelyek a maguk keleti pompájukban épp úgy a darab szüzséjében, nyelvének poézisében nyilatkoznak meg, mint a díszletekben amelyek A mandarin nagyváradi bemutatójára, amely hétfőn lesz, már óriási apparátussal készülnek a színház festőtermében.

SPORT

Sportünnep május elsején. A nagyváradi munkásság ez idén május elsején a testedzésnek is hódolni kíván. A munkásünnep rendezői terve vették ugyanis, hogy május 1-én délután 5 órakor a Sport-téren rendezendő footballmérkőzéssel fogják szórakoztatni a munkásságot s ezzel egyidejűleg propagálni fogják a népszerű sportot. Hogy a mérkőzés látogatottsága minél inkább biztosítva legyen, a rendezőség minimális belépődíjat állapít meg. A mérkőzést a NAC rendezzi az ő ismert rutinjával.

EGYESÜLETEK

A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegylete vasárnap délelőtt a régi országházban tartotta meg XXI. évi küldött közgyűlését az ország minden részéből megjelent 340 küldött részvétele mellett. Körber Alajos elnöki megnyitójában tájékoztatta a küldötteket arról, hogy az egyesületnek jelenleg 192 ezer rendes fizető tagja, 524 fiókpénztára és 12 350 000 korona vagyona van; 1903-tól mostanig 3,873,270 koronát fizetett ki 2794 rokkant és elaggott tag, 662 árva és számos özvegy segítésére.

A küldöttgyűlés Kátits Antal igazgató előterjesztésére többek hozzászólása után egyhangulag elfogadta a múlt évi zárszámadásokat s a központi választmányának és vezetőségnek elismerő köszönetet szavazott eredményes működéséért. Ezután az egyesület kebelében létesítendő választott bíróság elnökeivé dr Borsitzky Imre kir. ítélőtáblai és dr Kramolin Ernő kir. törvényszéki bírakat, elnökhelyettesekké pedig dr Koch Károly kir. ítélőtáblai és dr Lészay Árpád kir. tör-

vényszéki bírakat választották meg, továbbá választottak száz rendes és husz bírósági póttagot a budapesti és környékbeli tagok sorából.

Elhatározták, hogy az egyesület nagyrányú áldásos tevékenységére való utalással az eddigi évi tízezer korona állami támogatás fölemelését kérelmezik. Az alapszabályok módosítását célzó indítványokat levetették a napirendről, mivel a múlt év decemberében módosított alapszabályok most vannak jóváhagyás végett a belügyminisztériumnál. Végül köszönetet szavaztak a hazai sajtónak az egyesület közérdekű céljainak hathatós támogatásáért. A nagyváradi csoportot Székely Lajos képviselte a közgyűlésen. A nagyváradi csoport befizető helye a Kath. Népszövetségi Otthonban van.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

§ Három váltóhamisítás. Baranya Gáspár jómódu gazdaember volt, Bojt községben. A mostani súlyos viszonyok azonban őt is nagyon megviselték. Kellott a pénz és nem volt. Váltót irt alá Baranya, de nemesak a saját nevét, hanem szépen alápingálta a felesége, meg a testvére nevét is, Baranya Lajosét. Fizetni nem tudott és így kiderült az egész história. Megindult ellene az eljárás. Tegnap tárgyalta az ügyet a kir. törvényszék büntető bírósága Ember Géza elnöklete alatt. Egy váltóhamisítási ügyben volt kitűzve a tárgyalás, Baranya azonban őszintén előadta, hogy van még két váltóhamisítása, amelyekben későbbre tüzték ki a tárgyalást. Beszerezték az ezekre vonatkozó iratokat is, s mindhárom ügyet egyesítették. Nyolc havi börtönrre ítélte a bíróság Baranya Lajost.

§ Vétkes bukás. Salamon Bélának uri divatruháza volt a Rákóczi-uton. A fényes üzlet látványossága volt a korzónak, amíg végleg bezárultak a redőnyök. A kir. ügyészség vétkes bukás vétségének tényálladókát látta fennforogni és ebben az ügyben tegnap tárgyalta a nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága. A bíróság 50 korona pénzbüntetésre ítélte Salamont, de az ítélet végrehajtását a novella alapján felfüggesztette.

TÁVIRÁTOK

A trónörökös elutazása.

Budapest ápril 29.

Ferenc Ferdinánd trónörökös délután 2 órakor a nyugati pályaudvarról utazott el Bécsbe. A pályaudvaron Boda Dezső főkapitány és Tolnay igazgató fogadták. A jelenvolt nagyszámú közönség kalaplevéve éljenzéssel üdvözölte a trónörökös, aki látható örömmel fogadta a köszönetet. A trónörökös Tolnayval beszélgetett:

— Ugye késtem néhány percet, — mondotta — de nem én voltam az oka, a delegációk fogadása tovább tartott.

A koesi lépesőjéről azzal bucsuzott el a közönségtől, hogy a viszonzlatásra.

Az osztrák delegátusok.

Budapest, ápril 29.

(Saját tudósítónktól.) Az osztrák delelegátusok nagyrésze este visszautazott Bécsbe.

A külügyminiszter exposéja.

Budapest, ápril 29.

(Saját tud.) Fél 3 órakor tartotta az osztrák delegáció külügyi albizottsága ülését, amelyen Berchtold gróf elmondta exposéját.

A lefolyt történelmi alakulások után — ugymond — a hangulat általában békés és a balkáni népek az új, békés fejlődés útján indulnak tovább. Az albán nép lelkesedéssel fogadta új fejedelmét és Albánia is a kulturális haladás útján van. Mindössze Epirus adott komoly gondot. A határmegállapítások nem mentek végbe minden zavar nélkül. A két európai hatalmi szövetség viszonya semmi aggodalomra nem ad okot, sőt a békés megértés és a jóviszony mind jobban kialakul. A hármasszövetség szilárdságáról és erősségéről a legnagyobb örömmel számol be.

Kossuth állapota.

Budapest, ápril 29.

A nagybeteg Kossuth Ferenc állapotában semmi változás nem állt be. A beteg az éjjel néhány órát aludt, s reggel kevés vízben főtt darát reggelizett. Reggeli hőmérséklete 37,5 volt.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza májusra	— — —	13.16
Buza októberre	— — —	11.92
Rozs áprilisra	— — —	—
Rozs októberre	— — —	9.48
Zab áprilisra	— — —	—
Zab októberre	— — —	8.16
Tengeri májusra	— — —	7.18
Tengeri júliusra	— — —	7.31

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	802.25
Osztrák hitelrészvény	—	613.—
4%-os koronajáradék	—	80.05
Osztr. magy. államv.	—	704.—
Jelzálogbank	—	407.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	503.50
Hazai bank	—	278.—
Magyar bank	—	482.50
Keresk. bank	—	3625.—
Rimamurányi	—	645.50
Salgótarjáni kőszén	—	712.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1049.—
Közuti vasut	—	625.—
Városi villamos	—	318.—
Adria	—	610.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

DR KRÜGER ALADÁR.

„Pilseni Ösforrás“ sör.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a **Pilseni Polgári Sörfőzde** világhírű

Pilseni Ösforrás

sörének kizárólagos kimérési jogát Nagyvárad városára megszereztem és azt május hó 1-től kezdve szakszerűen kezelve állandóan csapon tartom. — Kérem a n. é. közönség szíves támogatását és maradtam

kiváló tisztelettel:

özv. Schüch Józsefné
a Széchenyi szálloda bérlője

a **SZÉCHENYI** szálloda
éttermeiben.

Eladó**1 kazal lucerna**

a várostól 10 percre.

Czim: a kiadóhivatalban.

Uj étterem megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Szilágyi Dezső-utca 5 sz. alatt a Nagyvárad-i Katolikus Kör új palotájában a

nyilvános étterem

megnyílt,

mely a legkényesebb igényeknek is megfelelően van berendezve, **kitűnő magyar konyha**, a legjobb zamatu faj borok. Első minőségű **Dréher sör**. Havi és napi abonensek előfizetés mellett elfogadtatnak a legszolidabb árak mellett, úgy bent az üzletben, mint házhoz való kihordásra. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Beesés pártfogást kér tisztelettel:

Ille János a Kath. Kör.
vendéglőse.

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekezhetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nél
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Olcsó és szép sirtáblák keresztek

cementlappal fejfák, sirtáblák domborura préselt betűkkel kaphatók

Maár Lajos és Testvére lakatosoknál
Teleky-u. 45.

Arverési hirdetmény.

Alólirt királyi közjegyző közhírré teszem, hogy Nagyváradon a folyó évi május hó 5-én délután 4 órakor közjegyzői irodámban (Kossuth-utca 4.) az alábbi részvények fognak csoportonként az itt megjelölt feltételekkel közbenjöttöm mellett nyilvános árverésen eladatni.

I. 20 darab, egyenként 200 korona névértékű nagyvárad-i „Leszámitoló és Jelzálogbank” részvény 4000 korona;

II. 7 darab, egyenként 80 korona névértékű „Szeghalom vidéki Takarékpénztár”-i részvény 560 korona;

III. 22 darab, egyenként 700 korona névértékű nagyvárad-i „Gazdasági és Iparbank” részvény 15.400 korona;

IV. 4 darab, egyenként 400 korona névértékű „Biharmegyei Takarékpénztár”-i részvény 1600 korona;

V. 3 darab, egyenként 100 korona névértékű „Bihardiószegi Takarékpénztár”-i részvény 300 korona;

VI. 5 darab egyenként 100 korona névértékű „Zsáka vidéki Takarékpénztár”-i részvény 500 kor.

VII. 4 darab, egyenként 300 korona névértékű „Belényesi Népbank” részvény 1200 korona kikiáltási árban, az egyes csoportokban felsorolt részvények azonban szükség esetén a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverelni szándékozók kötelesek minden egyes csoport részvényre vonatkozólag az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át árvereltető kezéhez bántpénz gyanánt készpénzben letenni.

Árverési vevők kötelesek a vételárat árvereltető kezéhez készpénzben azonnal lefizetni, s ennek ellenében a folyó évi szelvényekkel ellátott részvények részökre azonnal át fognak adatni, kötelesek ezen felül árverési vevők a vételi illetéket (III-ik fokozat) eljáró királyi közjegyző kezéhez ugyancsak készpénzben azonnal leróni.

Kelt Nagyváradon, 1914 évi április hó 29-én.

Kállai Salamon,

mint dr. Örley György nagyvárad-i királyi közjegyzőnek, a debreceni közjegyzői kamara 263—912. kjk számú rendelvényével kinevezett helyettese.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

vilámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Belépési felhívás**Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet
12-ik évtársulatába.****A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt.**
kebelében működő**FILLÉRES TAKARÉK ÉS
SEGÉLYSZÖVETKEZET****1914 május 1-én új évtársulatot nyit**

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jeyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszori hetenként ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt hogy ugyanezen tagok betétek arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

**Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet****PAPI RUHÁK.**

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy

papi és civil ruha tökéletességét

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLYpapi- és polgári szabó,
Szent János-utca 32. (Saját ház.)**ALAPITTATOTT 1898 BAN**

Kalvaria-utcán egy üres telek eladó.

FIGYELEM!!!**Vajnovszky Ferencz**uri- és női cipész-üzlete,
Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.Mérék utáni rendeléseket és javításokat
olcsón, gyorsan és pontosan készít.**Lovagló, disz és strapa csizmák**minden kivitelben. Vidéki rendelésnél
elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.

Új élővirágüzlet!!

Tudomására adom a mélyen tisztelt közönségnek, hogy helyben, Nagy Sándor-utca 1. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

virágüzletetnyitottam. — Szakismereteimet külföldi élővirág kötészet iskolában nyertem. Továbbá több külföldi nagyobb városokban és fürdőhelyeken mint első virágkötő és üzletvezető működtem, úgy, hogy a nagybecsű közönség legkényesebb ízlését is ki fogom elégíthetni. **Menyasszonyi csokrokat**, valamint **koszorúkat** a legszebb kivitelben olcsó árban készítek. A nagyra-becsült közönség szíves pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel:**MIMOSA** virágüzlet tulajdonosnője
Nagy Sándor-utca 1. sz.**Új élővirágüzlet!!**

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy

Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műkösörüldét
nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, hűsítőgépek, ló- és juhnyírógépek javítását és kösörüldését. Raktáron tartok mindennemű bel és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló piperezsereket, mindennemű acélárúkat, úgymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, tyukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szíves pár fogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston mű-
kösörüldésKérjünk és fogyasszunk
mindenütt**Nagyváradai sört!**

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

**Nagyváradai Sörgyár
Részv.-Társaság**

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

2530/914 eln.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 1184/914 sz. rendelete értelmében az országgyűlési képviselői választói jognak megszerzéséhez szükséges irni és olvasni tudásnak igazolása céljából az állandó igazoló bizottságot megalakította.

Ezen bizottságnak feladata, hogy mindazoknak, kik az elemi iskola IV. és VI. osztályát sikeresen el nem végezték, de irni és olvasni tudnak, ebbeli jártasságukat hivatalosan megállapítsa és így az elemi iskola IV. és VI. osztályairól bizonyítvánnyal nem rendelkező egyéneknek a választói jog gyakorlásához, illetve az országgyűlési képviselői választói névjegyzékbe való felvételhez megkivánt előfeltételt igazolja.

Minden adózó polgárnak tehát, aki 30-ik életévét betöltötte és egy adónemből legalább 10 korona, több adónemből együttesen legalább 20 korona egyenes állami adót fizet, irni és olvasni tud, önmagával szemben tartozó elsőrangú érdeke, hogy ezen irni és olvasni tudását a kiküldött bizottság előtt igazolja, erről az egész országra érvényes bizonyítványt szerezzen és így birtokába jusszon azon képesítésnek, amelynek alapján az egyébb, a törvényben előírt kellékek igazolása mellett kérhetik a választók névjegyzékébe leendő felvételt.

Az irni és olvasni tudásnak igazolására, szóval ezen képesítő vizsgára becsajtható, a férfinemhez tartozó minden magyar állampolgár, ha 24-ik életévét már betöltötte és ezen szándékát akár írásban, akár személyesen nevének, lakhelyének (utca és házszám) foglalkozásának és életkorának pontos megjelölése mellett hivatalomban (Városháza I. emelet 3. sz. szoba) legkésőbb 1914. évi május hó 16-ik napjának d. u. 5 órájáig bejelentette.

A vizsgálat ingyenes és a kiküldött bizottság előtt a bizottság által megjelölt nyomtatott szöveg legalább 5 sorának elolvasásából és a bizottság által toltbmondott két sornak a bizottság előtt való leírásából áll.

A kiküldött bizottságok működésüket a városházán 1914. évi május hó 18-án d. e. 8 órakor fogják megkezdeni és szükség esetén a következő napokon folytatni.

A sikerrel vizsgát tett egyén az egész országra érvényes bélyeg és díjmentes bizonyítványt kap, amelynek alapján akár a város területén vagy bárhol az országban egyéb törvényes kellékek igazolása után működésüket később megkezdő ö szeirő küldöttségek által az országgyűlési képviselő választók névjegyzékébe lesz felvehető.

Nagyvárad, 1914. április hó 28.

Komlóssy József,
polgármester h.

Ha nincs megelegedve szabad, avál, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármiké. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget: Szilágyi Dezső-u. 6 (Sonnenfeld-palota) és meglepő önt az ottani szobáiban, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött ábráról is készítenek. Valódi angol szabók.

Helyi és vidéki telefon 930.

PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész

Tarsoly és Risztó-cég mellett.

Amateur fényképészeti cikkek és felszerelések raktára. Legnagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendelésre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Széchenyi-tér 2. szám.

Rimanóczy palotával szemben.

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágot cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

A legolcsóbb permetezőszert

a Provino.

Hatása tartós, tapadása kitűnő.

Számos uradalmi szőlőben évek óta bevezetve! Ára: 50 kg.-os zsakokban kg.-ként 54 fill.

Egyedüli beszerzési forrás

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

BUTORVEVŐKNEK FONTOS!!

TELEFON 11-81.

TONK EMIL butorraktára

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 13., szembe az új Apolló-épülettel.

Nagy raktár elsőrendű háló-, ebédlő és uriszobákból, Teljes hálószobák 340 kor.-tól feljebb.

Vas és rézbutorok

még rövid ideig nagy engedménnyel kiárussítanak.

TELEFON 11-81.

Elsőrendű kárpitos, műhely saját vezetésem alatt.

Püspökfürdő megnyitása!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a

Püspökfürdőt május 1-én ünnepélyesen megnyitom.

Gyönyörű parkok, villanyvilágítás, elsőrangú ételek és italok állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Pontos kiszolgálás, mérsékelt árak. A nagyérdemű közönség szórakoztatására sikerült **Hamza Jenőt** a kiváló primást teljes zenekarával megnyerni.

Tisztelettel **Dancs István** bérlő.

Püspökfürdő megnyitása!